

Βρυξέλλες, 10 Φεβρουαρίου 2023
(OR. en)

6253/23

**Διοργανικός φάκελος:
2023/0027 (CNS)**

JUSTCIV 21
AL 2
JAIEX 8
JAI 134

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	8 Φεβρουαρίου 2023
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2023) 64 final
Θέμα:	Πρόταση ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με την εξουσιοδότηση προς τη Γαλλία να διαπραγματευθεί διμερή συμφωνία με την Αλγερία για θέματα που άπτονται της δικαστικής συνεργασίας σε θέματα οικογενειακού δικαίου

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2023) 64 final.

συνημμ.: COM(2023) 64 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 8.2.2023
COM(2023) 64 final

2023/0027 (CNS)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την εξουσιοδότηση προς τη Γαλλία να διαπραγματευθεί διμερή συμφωνία με την Αλγερία για θέματα που άπτονται της δικαστικής συνεργασίας σε θέματα οικογενειακού δικαίου

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Η συνεχής ανάπτυξη του κεκτημένου της ΕΕ σε θέματα που σχετίζονται με τη δικαστική συνεργασία σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις έχει επιπτώσεις και σε διεθνές επίπεδο, καθώς μεγάλο μέρος των θεμάτων αυτών εμπίπτει πλέον στην αποκλειστική εξωτερική αρμοδιότητα της ΕΕ, όπως επιβεβαιώνεται από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ενωσιακοί κανόνες ενδέχεται πράγματι να επηρεαστούν ή να μεταβληθούν λόγω διεθνών δεσμεύσεων όταν οι δεσμεύσεις αυτές αφορούν τομέα ο οποίος ήδη καλύπτεται σε μεγάλο βαθμό από τέτοιους κανόνες¹. Στο πλαίσιο αυτό, η διαπραγμάτευση διμερών συμφωνιών των κρατών μελών με τρίτες χώρες περιορίστηκε στις δυνατότητες που προσφέρει ο ειδικός μηχανισμός που προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 662/2009², τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 664/2009 του Συμβουλίου³ και το άρθρο 351 της ΣΛΕΕ.

Με ρηματική διακοίνωση της 26ης Ιουλίου 2016, η πρεσβεία της Αλγερίας στη Γαλλία επικοινωνήσε με τη Γαλλία προτείνοντας την έναρξη διαπραγματεύσεων για νέα διμερή συμφωνία σχετικά με τη δικαστική συνεργασία σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Στόχος ήταν ο εκσυγχρονισμός και η ενοποίηση σε μία νομική πράξη των τριών ήδη υφιστάμενων νομικών πράξεων δικαστικής συνεργασίας μεταξύ Γαλλίας και Αλγερίας που συνήφθησαν το 1962, το 1964 και το 1980.

Με επιστολή της 8ης Δεκεμβρίου 2016, η Γαλλία απευθύνθηκε στην Επιτροπή ζητώντας εξουσιοδότηση για τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη διμερούς συμφωνίας με την Αλγερία για αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Πρόσθεσε ότι η συμπερίληψη οικογενειακών θεμάτων στη συμφωνία δεν έχει ακόμη αποφασιστεί. Υποβλήθηκε σχέδιο συμφωνίας, το οποίο περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, διατάξεις σχετικά με την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων, τη διεξαγωγή αποδείξεων, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη δικαστική αρωγή. Η Γαλλία αναγνώρισε ότι τουλάχιστον ορισμένες διατάξεις του σχεδίου συμφωνίας εμπίπτουν στην αποκλειστική εξωτερική αρμοδιότητα της ΕΕ.

Η Γαλλία εξήγησε ότι οι παλαιές πράξεις που βρίσκονται σε ισχύ δεν ήταν πλέον σε θέση να αντιμετωπίσουν με αποτελεσματικό τρόπο την πολύ στενή διμερή συνεργασία μεταξύ Γαλλίας και Αλγερίας, και ότι υπήρχε γενική ανάγκη ευθυγράμμισης των διατάξεών τους με τα πρότυπα της ΕΕ για τα ίδια θέματα. Για παράδειγμα, δεν ήταν δυνατή η κοινοποίηση εγγράφων με συστημένη επιστολή ή με ηλεκτρονικά μέσα. Στο πλαίσιο της διεξαγωγής αποδείξεων, δεν επιτρεπόταν η χρήση βιντεοσύνδεσης.

¹ Για παράδειγμα, γνωμοδότηση 1/13 του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σκέψη 73.

² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 662/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για τη θέσπιση διαδικασίας για τη διαπραγμάτευση και σύναψη συμφωνιών μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών για ιδιαίτερα θέματα που αφορούν το εφαρμοστέο δίκαιο σε συμβατικές και εξωσυμβατικές ενοχές (ΕΕ L 200 της 31.7.2009, σ. 25).

³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 664/2009 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2009, για τη θέσπιση διαδικασίας για τη διαπραγμάτευση και σύναψη συμφωνιών ανάμεσα σε κράτη μέλη και τρίτες χώρες σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση δικαστικών και άλλων αποφάσεων σε υποθέσεις γαμικών διαφορών, ζητήματα γονικής μέριμνας και ζητήματα που συνδέονται προς υποχρεώσεις διατροφής, καθώς και το εφαρμοστέο δίκαιο σε υποθέσεις υποχρεώσεων διατροφής (ΕΕ L 200 της 31.7.2009, σ. 46).

Ωστόσο, η Επιτροπή, ενώ αναγνωρίζει τους εξαιρετικούς οικονομικούς, πολιτιστικούς, ιστορικούς, κοινωνικούς και πολιτικούς δεσμούς μεταξύ της Γαλλίας και της Αλγερίας, παρατήρησε ότι η ΕΕ, στο πλαίσιο της δικαστικής συνεργασίας της με τρίτα κράτη, βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στο υφιστάμενο πολυμερές πλαίσιο, όπως αυτό που έχει δημιουργηθεί από τη Συνδιάσκεψη της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο (HCCH). Αυτό διασφαλίζει ότι το ίδιο νομικό πλαίσιο ισχύει για μεγάλο αριθμό κρατών με διαφορετικό νομικό υπόβαθρο, και προσφέρει σημαντικά οφέλη. Ως εκ τούτου, η ΕΕ προωθεί την προσχώρηση των κρατών-εταίρων της, ιδίως των μεσογειακών χωρών όπως η Αλγερία, στις σχετικές διεθνείς συμβάσεις στον τομέα της αστικής δικαιοσύνης, πολλές από τις οποίες καταρτίστηκαν από την HCCH.

Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, στο πλαίσιο αυτό, η εξουσιοδότηση κράτους μέλους για τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη διμερών συμφωνιών με τρίτες χώρες στον τομέα της αστικής δικαιοσύνης που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 662/2009 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 664/2009 του Συμβουλίου δεν συνάδει με την πολιτική της ΕΕ στον τομέα αυτόν.

Έπειτα από περαιτέρω ανταλλαγή επιστολών, το ζήτημα τέθηκε και πάλι υπόψη της Επιτροπής μόλις τον Νοέμβριο του 2019. Το ζήτημα που παρέμενε σε εκκρεμότητα συζητήθηκε εις βάθος αρκετές φορές, τόσο σε πολιτικό όσο και σε τεχνικό επίπεδο. Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων αυτών, η Γαλλία διευκρίνισε ότι οι διατάξεις του σχεδίου συμφωνίας θεωρείται ότι εφαρμόζονται και σε θέματα οικογενειακού δικαίου, παρά την έλλειψη ρητής αναφοράς σ' αυτές στο κείμενο. Ένα ελαφρώς τροποποιημένο σχέδιο συμφωνίας απεστάλη στην Επιτροπή τον Ιούλιο του 2020. Με σημείωμα της 9ης Απριλίου 2021 (που παρελήφθη από την Επιτροπή στις 9 Ιουλίου 2021), η Γαλλία διευκρίνισε περαιτέρω το πεδίο εφαρμογής του σχεδίου συμφωνίας και προσκόμισε νέα έκδοση στην οποία οι διατάξεις σχετικά με την άσκηση του νομικού επαγγέλματος είχαν διαγραφεί από το κείμενο.

Η Γαλλία εξήγησε ότι οι διατάξεις σχετικά με την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων, την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων και τη διεξαγωγή αποδείξεων πρέπει να εφαρμόζονται και σε θέματα οικογενειακού δικαίου, ιδίως όσον αφορά το διαζύγιο, τον δικαστικό χωρισμό και την ακύρωση γάμου, τη γονική μέριμνα, την απαγωγή παιδιών, τις υποχρεώσεις διατροφής, τα περιουσιακά δικαιώματα των συζύγων και τις καταχωρισμένες σχέσεις συμβίωσης. Ιδιαίτερη σημασία είχε για τη Γαλλία η αναγνώριση του συναινετικού διαζυγίου. Η Γαλλία διαβεβαίωσε την Επιτροπή ότι η εκτεταμένη χρήση της εξαίρεσης της δημόσιας τάξης από τα γαλλικά δικαστήρια κατά την εξέταση αλγερινών αποφάσεων αποτελεί εγγύηση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας των φύλων και της προστασίας του παιδιού.

Η Γαλλία κοινοποίησε επίσης στην Επιτροπή τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με τη στενή σχέση της με την Αλγερία. Το 2021 ζούσαν στη Γαλλία 611 084 ενήλικοι Αλγερινοί πολίτες, αριθμός που τους καθιστά τη μεγαλύτερη κοινότητα αλλοδαπών. Ο αριθμός αυτός δεν περιλαμβάνει τους ανηλίκους, τα άτομα με διπλή ιθαγένεια ή τα άτομα που διαμένουν παράνομα στη Γαλλία. Επί του παρόντος διαμένουν 31 980 Γάλλοι υπήκοοι στην Αλγερία, σύμφωνα με τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στα μητρώα των Γάλλων πολιτών που ζουν στο εξωτερικό. Από οικονομική και εμπορική άποψη, η Γαλλία είναι ο δεύτερος εμπορικός εταίρος της Αλγερίας και ο πρώτος επενδυτής εκτός του τομέα των υδρογονανθράκων.

Η Επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη τα νέα στοιχεία που υπέβαλε η Γαλλία και τις εξηγήσεις που δόθηκαν κατά τη διάρκεια διαφόρων τεχνικών συνεδριάσεων, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο 2019-2021, αποφάσισε να επαναξιολογήσει την κατάσταση.

Ήταν προφανές ότι η Αλγερία δεν θα προσχωρούσε στις βασικές συμβάσεις της Συνδιάσκεψης της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο στο άμεσο μέλλον. Αυτό κατέστη σαφές από την Αλγερία με ρηματική διακοίνωση της 14.2.2021 προς τη Γαλλία, η οποία διαβιβάστηκε από τη Γαλλία στην Επιτροπή.

Πράγματι, παρά τις προσπάθειες της Επιτροπής [περιοδικές συνεδριάσεις των υποεπιτροπών JLS (δικαιοσύνη, ελευθερία και ασφάλεια) με την Αλγερία, όπου τέθηκε επανειλημμένα το ζήτημα της προσχώρησης της Αλγερίας στις συμβάσεις της Χάγης, συμμετοχή της Αλγερίας σε όλες τις εκδόσεις του προγράμματος Euro-Med Justice, το οποίο χρηματοδοτείται από την Επιτροπή] και της HCCH (συμμετοχή στη «διαδικασία της Μάλτας» που δρομολογήθηκε από την HCCH, και κατά την οποία εξηγήθηκαν τα πλεονεκτήματα της προσχώρησης στο πολυμερές πλαίσιο), η Αλγερία αρνιόταν ανέκαθεν να συμμετάσχει εποικοδομητικά χωρίς να διευκρινίζει τους λόγους για την επιλογή της αυτή.

Από την άλλη πλευρά, η Επιτροπή δεν σχεδιάζει τη σύναψη συμφωνίας ΕΕ-Αλγερίας σχετικά με τη δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις. Η πολιτική της ΕΕ στο θέμα αυτό βασίζεται στην πολυμερή προσέγγιση, έτσι ώστε η προσχώρηση τρίτων κρατών στο πολυμερές πλαίσιο που έχει αναπτυχθεί από την HCCH να δημιουργήσει από μόνη της ένα κοινό νομικό πλαίσιο μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών της, αφενός, και της Αλγερίας, αφετέρου. Διμερείς συμφωνίες μεταξύ της ΕΕ και τρίτης χώρας, ακόμη και όταν η τρίτη χώρα αρνείται συστηματικά να προσχωρήσει στις συμβάσεις της HCCH, θα μπορούσαν να εξεταστούν μόνον όταν μπορεί να διαπιστωθεί επαρκώς ισχυρό συμφέρον της Ένωσης με βάση την ουσιαστική σημασία της δικαστικής συνεργασίας με την εν λόγω χώρα για όλα τα κράτη μέλη και όχι μόνο για ένα μεμονωμένο κράτος μέλος. Εν προκειμένω δεν συντρέχει τέτοια περίπτωση.

Επιπλέον, όπως εξηγείται λεπτομερέστερα στο επόμενο κεφάλαιο, στην προκειμένη περίπτωση δεν είχαν εφαρμογή ούτε η δυνατότητα που παρέχεται από το άρθρο 351 της ΣΛΕΕ ούτε η χορήγηση εξουσιοδότησης βάσει των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 662/2009 και (ΕΚ) αριθ. 664/2009.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο χορήγησης ad hoc εξουσιοδότησης στη Γαλλία βάσει του άρθρου 2 της ΣΛΕΕ. Η Γαλλία μπορεί να εξουσιοδοτηθεί να διαπραγματευτεί (και σε μεταγενέστερο στάδιο να συνάψει) διμερή συμφωνία με την Αλγερία για θέματα που εμπίπτουν στην αποκλειστική εξωτερική αρμοδιότητα της ΕΕ, δεδομένων των εξαιρετικών δεσμών που συνδέουν τις δύο αυτές χώρες, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό δεν θα αποτελέσει εμπόδιο στην ανάπτυξη και την εφαρμογή των πολιτικών της Ένωσης.

Εξυπακούεται ότι η πολυμερής προσέγγιση παραμένει ακρογωνιαίος λίθος της πολιτικής της ΕΕ έναντι τρίτων χωρών στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις και ότι αυτή η εξουσιοδότηση για διαπραγμάτευση, εάν χορηγηθεί από το Συμβούλιο, πρέπει να θεωρείται έκτακτη και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως προηγούμενο. Η απλή άρνηση τρίτου κράτους να προσχωρήσει στις συμβάσεις της HCCH δεν θα πρέπει να θεωρείται ως η μόνη προϋπόθεση για τη χορήγηση εξουσιοδότησης βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, αλλά θα πρέπει να

αποδεικνύεται δεόντως η εξαιρετική φύση της σχέσης ενός κράτους μέλους με συγκεκριμένη τρίτη χώρα.

• **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η επαναδιαπραγμάτευση υφιστάμενων διμερών συμφωνιών για θέματα που εμπίπτουν στην αποκλειστική εξωτερική αρμοδιότητα της ΕΕ επιτρέπεται, δυνάμει του άρθρου 351 της ΣΛΕΕ, στα κράτη που προσχωρούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου να αρθούν τυχόν ασυμβίβαστα μεταξύ του κεκτημένου της ΕΕ και των διεθνών συμφωνιών που έχουν συναφθεί από τα εν λόγω κράτη μέλη και τρίτες χώρες πριν από την ημερομηνία προσχώρησής τους. Αρκετά κράτη μέλη έχουν ήδη επωφεληθεί από το άρθρο αυτό προκειμένου να επικαιροποιήσουν τις συμφωνίες δικαστικής συνδρομής που αφορούν τη δικαστική συνεργασία σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις με τρίτες χώρες και η Επιτροπή τηρείται ενήμερη για τη διαδικασία αυτή. Ωστόσο, η διατύπωση του άρθρου 351 της ΣΛΕΕ δεν επιτρέπει στα κράτη μέλη που ανήκουν στους ιδρυτές της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας να επικαιροποιήσουν τις συμφωνίες που συνήφθησαν μετά την 1η Ιανουαρίου 1958. Ως εκ τούτου, η δυνατότητα επαναδιαπραγμάτευσης διμερών συμφωνιών με τρίτες χώρες με σκοπό την ευθυγράμμισή τους με το κεκτημένο αποκλείεται για τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της Γαλλίας, των οποίων οι συμφωνίες επαναδιαπραγμάτευσης χρονολογούνται από το 1962, το 1964 και το 1980⁴.

Η κατάσταση αυτή μετριάστηκε κατά κάποιον τρόπο με την έκδοση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 662/2009 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 664/2009 του Συμβουλίου, οι οποίοι, κατ' εξαίρεση και υπό αυστηρές προϋποθέσεις, επιτρέπουν στα κράτη μέλη να διαπραγματεύονται και να συνάπτουν διεθνείς συμφωνίες σε ορισμένα θέματα αποκλειστικής αρμοδιότητας της ΕΕ. Ωστόσο, το πεδίο εφαρμογής των δύο αυτών κανονισμών είναι πολύ περιορισμένο και δεν μπορεί να καλύψει τα διάφορα θέματα που εξετάζονται στο σχέδιο συμφωνίας μεταξύ Γαλλίας και Αλγερίας. Οι κανονισμοί είναι πράγματι εξαιρετικού χαρακτήρα και θα πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά.

Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 2 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ έχει ως εξής: *«Όταν οι Συνθήκες απονέμουν στην Ένωση αποκλειστική αρμοδιότητα σε συγκεκριμένο τομέα, μόνον η Ένωση δύναται να νομοθετεί και να εκδίδει νομικά δεσμευτικές πράξεις, ενώ τα κράτη μέλη έχουν την εν λόγω δυνατότητα μόνο εάν εξουσιοδοτούνται προς τούτο από την Ένωση ή μόνο για να εφαρμόσουν τις πράξεις της Ένωσης».*

Όπως αναφέρεται παραπάνω, η διάταξη αυτή θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για να εξουσιοδοτήσει τη Γαλλία να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις με την Αλγερία. Το Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του του 2019 σχετικά με το μέλλον της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις⁵ ήταν ανοικτό σε αυτή τη δυνατότητα, υπενθυμίζοντας ότι «η πολυμερής προσέγγιση αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο της διεθνούς συνεργασίας και στον τομέα της δικαιοσύνης σε αστικές υποθέσεις (...) Σε ειδικές περιπτώσεις όπου η πολυμερής συνεργασία δεν είναι δυνατή, το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να υποβάλει αποτελεσματικές εναλλακτικές λύσεις για την ικανοποίηση των αναγκών των πολιτών και των επιχειρήσεων.».

Δεδομένου ότι η μελλοντική συμφωνία θα εμπνευστεί από το κεκτημένο της ΕΕ και τις συμβάσεις της HCCH, οι σχετικές διαπραγματεύσεις θα μπορούσαν να συμβάλουν στην

⁴ Για με την ερμηνεία του άρθρου 351 της ΣΛΕΕ, βλ. υπόθεση C-435/22 PPU, σκέψεις 115-126, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/el/TXT/?uri=CELEX:62022CJ0435>.

⁵ EE C 419 της 12.12.2019.

ευαισθητοποίηση της Αλγερίας σχετικά με τα πλεονεκτήματα που θα μπορούσε να προσφέρει η προσχώρηση στο πολυμερές πλαίσιο.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η Αλγερία είναι πολύ σημαντικός εταίρος για την Ευρώπη, λόγω της εγγύτητάς της και του μεγέθους της, του σταθεροποιητικού της ρόλου στην περιοχή και στην αφρικανική ήπειρο και, κυρίως, λόγω των στενών και μακροχρόνιων δεσμών της με τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση συνεργάζεται με την Αλγερία στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας και της Νότιας Διάστασής της, υπό τον τίτλο «Ανανέωση της εταιρικής σχέσης με τις χώρες της Νότιας Γειτονίας — Ένα νέο θεματολόγιο για τη Μεσόγειο»⁶. Οι σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και της Αλγερίας βασίζονται στη συμφωνία σύνδεσης, η οποία τέθηκε σε ισχύ το 2005. Η συμφωνία αυτή αποτελεί το νομικό πλαίσιο που διέπει τις σχέσεις μεταξύ των μερών σε οικονομικά, εμπορικά, πολιτικά, κοινωνικά και πολιτιστικά θέματα. Έχει καταστήσει δυνατή την προσέγγιση μεταξύ Αλγερίας και ΕΕ μέσω στενής τεχνικής συνεργασίας στους διάφορους άξονες της συμφωνίας.

Το άρθρο 85 που αφορά τη συνεργασία στον νομικό και στον δικαστικό τομέα αναφέρεται, όσον αφορά τη δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις, στην ενίσχυση της αμοιβαίας παροχής βοήθειας για τη συνεργασία στην εκδίκαση διαφορών ή υποθέσεων αστικού, εμπορικού ή οικογενειακού χαρακτήρα. Αυτή η συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, τη διαπραγμάτευση συμφωνιών.

Η δυνατότητα των κρατών μελών να επαναδιαπραγματεύονται διμερείς συμφωνίες με τρίτες χώρες επιτρέπεται σε άλλους τομείς των πολιτικών της ΕΕ, τόσο μέσω ειδικού μηχανισμού όσο και μέσω εξουσιοδότησης βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, κυρίως σε τεχνικά θέματα που αφορούν τις μεταφορές. Για παράδειγμα, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 847/2004⁷ καθορίζει κατευθυντήριες γραμμές για την προσαρμογή από τα κράτη μέλη υφιστάμενης διμερούς συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών και κριτήρια για τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη μελλοντικών διμερών συμφωνιών μεταξύ των κρατών μελών και τρίτων χωρών· θέσπισε επίσης ειδική διαδικασία για την εξουσιοδότηση.

Η διαδικασία εξουσιοδότησης βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ χρησιμοποιήθηκε πρόσφατα σε θέματα μεταφορών, για παράδειγμα στο πλαίσιο συμφωνίας μεταξύ Ιταλίας και Ελβετίας⁸ και άλλης συμφωνίας μεταξύ Γερμανίας και Ελβετίας⁹.

⁶ Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Ανανέωση της εταιρικής σχέσης με τις χώρες της Νότιας Γειτονίας Ένα νέο θεματολόγιο για τη Μεσόγειο, https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/joint_communication_renewed_partnership_southern_neighbourhood.pdf

⁷ Κανονισμός (ΕΚ) 847/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τη διαπραγμάτευση και εφαρμογή των συμφωνιών περί αεροπορικών μεταφορών μεταξύ των κρατών μελών και τρίτων χωρών (ΕΕ L 157 της 30.4.2004, σ. 7)· Διορθωτικό στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 847/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τη διαπραγμάτευση και εφαρμογή των συμφωνιών περί αεροπορικών μεταφορών μεταξύ των κρατών μελών και τρίτων χωρών (ΕΕ L 195 της 2.6.2004, σ.3)

⁸ Απόφαση (ΕΕ) 2020/854 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 για την εξουσιοδότηση της Ιταλίας να διαπραγματευθεί και να συνάψει συμφωνία με την Ελβετία με την οποία να επιτρέπονται οι υπηρεσίες ενδομεταφορών στο πλαίσιο της εκτέλεσης οδικών διεθνών

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η νομική βάση της παρούσας πρότασης είναι το άρθρο 2 παράγραφος 1 και το άρθρο 81 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι η παρούσα πρόταση αποσκοπεί στην εξέταση των διατάξεων του σχεδίου συμφωνίας Γαλλίας-Αλγερίας που αναφέρονται στη δικαστική συνεργασία σε θέματα οικογενειακού δικαίου, εξαιρουμένων των αστικών και εμπορικών υποθέσεων, που εξετάζονται σε παράλληλη πρωτοβουλία.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Άνευ αντικειμένου, δεδομένου ότι η πρόταση εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης.

- **Αναλογικότητα**

Στόχος της πρότασης είναι η χορήγηση εξουσιοδότησης, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, για τη διαπραγμάτευση διμερούς συμφωνίας μεταξύ της Γαλλίας και της Αλγερίας για θέματα που αφορούν τη δικαστική συνεργασία σε θέματα οικογενειακού δικαίου και που εμπίπτουν στην αποκλειστική εξωτερική αρμοδιότητα της ΕΕ. Κατά συνέπεια, η προτεινόμενη απόφαση του Συμβουλίου δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Όπως εξηγείται ανωτέρω, η μόνη επιλογή σύμφωνα με το διαθέσιμο νομικό πλαίσιο και την πολιτική της ΕΕ σε σχέση με τη δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις, η οποία βασίζεται στην πολυμερή προσέγγιση και δεν προβλέπει τη διαπραγμάτευση συμφωνίας ΕΕ-Αλγερίας για το θέμα αυτό, είναι η χορήγηση εξουσιοδότησης προς τη Γαλλία να διαπραγματευθεί διμερή συμφωνία με την Αλγερία.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η εξουσιοδότηση δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ θα πρέπει να χορηγείται από τον νομοθέτη της Ένωσης, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 81 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ. Η προτεινόμενη πράξη, που από τη φύση της συνιστά μεμονωμένη εξουσιοδότηση, πρέπει να εγκριθεί σε ανταπόκριση στο σχετικό αίτημα που υπέβαλε η Γαλλία. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να λάβει τη μορφή απόφασης που απευθύνεται στη Γαλλία. Κατά συνέπεια, η προτεινόμενη απόφαση του Συμβουλίου αποτελεί κατάλληλο μέσο για τη χορήγηση εξουσιοδότησης προς τη Γαλλία, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, να αναλάβει δράση επί του θέματος.

επιβατικών μεταφορών με πούλμαν και λεωφορεία στις παραμεθόριες περιοχές μεταξύ των δύο χωρών (ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 47).

⁹ Απόφαση (ΕΕ) 2020/853 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 για την εξουσιοδότηση της Γερμανίας να τροποποιήσει τη διμερή συμφωνία οδικών μεταφορών με την Ελβετία με σκοπό να επιτραπούν οι υπηρεσίες ενδομεταφορών στο πλαίσιο της εκτέλεσης διεθνών οδικών επιβατικών μεταφορών με πούλμαν και λεωφορεία στις παραμεθόριες περιοχές μεταξύ των δύο χωρών (ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 44).

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Η παρούσα πρόταση βασίζεται σε αίτημα της Γαλλίας και αφορά μόνο το εν λόγω κράτος μέλος.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η παρούσα πρόταση δεν έχει καμία επίπτωση στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Προβλέπεται η εκ του σύνεγγυς παρακολούθηση της εξέλιξης των διαπραγματεύσεων μεταξύ Γαλλίας και Αλγερίας, ώστε η τελική συμφωνία να έχει ελάχιστο αντίκτυπο στο κεκτημένο. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή συμμετέχει ως παρατηρητής στις διαπραγματεύσεις και τηρείται ενήμερη για την πρόοδο και τα αποτελέσματα σε όλα τα στάδια των διαπραγματεύσεων. Η Γαλλία και η Επιτροπή θα υποβάλλουν εκθέσεις στην Ομάδα «Θέματα Αστικού Δικαίου», ανάλογα με την περίπτωση. Ορισμένες οδηγίες διαπραγμάτευσης θα πρέπει να εκδοθούν με απόφαση του Συμβουλίου.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την εξουσιοδότηση προς τη Γαλλία να διαπραγματευθεί διμερή συμφωνία με την Αλγερία για θέματα που άπτονται της δικαστικής συνεργασίας σε θέματα οικογενειακού δικαίου

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 81 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου¹⁰,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Με επιστολή της 8ης Δεκεμβρίου 2016, η Γαλλία ζήτησε από την Επιτροπή να εξουσιοδοτηθεί προκειμένου να διαπραγματευθεί διμερή συμφωνία με την Αλγερία για θέματα που άπτονται της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Στόχος ήταν ο εκσυγχρονισμός και η ενοποίηση των τριών υφιστάμενων διμερών συμφωνιών του 1962, του 1964 και του 1980, που βρίσκονται επί του παρόντος σε ισχύ.
- (2) Η Γαλλία υπέβαλε στοιχεία που αποδεικνύουν ότι έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη διαπραγμάτευση του σχεδίου συμφωνίας που διαβιβάστηκε στην Επιτροπή, λόγω των εξαιρετικών οικονομικών, πολιτιστικών, ιστορικών, κοινωνικών και πολιτικών δεσμών μεταξύ της Γαλλίας και της Αλγερίας.
- (3) Ειδικότερα, η Γαλλία υπέβαλε στοιχεία σχετικά με τον μεγάλο αριθμό Αλγερινών πολιτών που διαμένουν στο έδαφός της και τον αριθμό Γάλλων πολιτών που διαμένουν στην Αλγερία, καθώς και σχετικά με την ιδιαίτερη σημασία των εμπορικών ανταλλαγών μεταξύ των δύο χωρών.
- (4) Οι σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και της Αλγερίας βασίζονται στην ευρωμεσογειακή συμφωνία σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Αλγερίας, αφετέρου¹¹, η οποία τέθηκε σε ισχύ το 2005. Η συμφωνία αυτή αποτελεί το νομικό πλαίσιο που διέπει τις σχέσεις μεταξύ των μερών σε οικονομικά, εμπορικά, πολιτικά, κοινωνικά και πολιτιστικά θέματα.
- (5) Το άρθρο 85 της ευρωμεσογειακής συμφωνίας ορίζει ότι η συνεργασία στον νομικό και στον δικαστικό τομέα είναι ουσιαστική και αποτελεί αναγκαίο συμπλήρωμα των άλλων μορφών συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και της Αλγερίας, και ότι η συνεργασία

¹⁰ ΕΕ C της , σ. .

¹¹ Ευρωμεσογειακή συμφωνία σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Αλγερίας, αφετέρου (ΕΕ L 265 της 10.10.2005, σ. 1).

αυτή μπορεί να περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, τις διαπραγματεύσεις σχετικά με τις συμφωνίες σ' αυτούς τους τομείς.

- (6) Η σχέση της ΕΕ με τρίτες χώρες σε θέματα που σχετίζονται με τη δικαστική συνεργασία σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις βασίζεται στο νομικό πλαίσιο που έχει αναπτύξει η Συνδιάσκεψη της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, σύμφωνα με την αρχή της πολυμέρειας. Ωστόσο, η Αλγερία δεν είναι μέλος της Συνδιάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο και, έως τώρα, αρνείται να προσχωρήσει στις βασικές συμβάσεις της.
- (7) Παρά ταύτα, το σχέδιο συμφωνίας φαίνεται να εμπνέεται σε μεγάλο βαθμό από το σύστημα που έχει θεσπιστεί με τις Συμβάσεις της Χάγης και από τη νομοθεσία της ΕΕ που έχει θεσπιστεί για τα ίδια θέματα.
- (8) Τα περισσότερα από τα θέματα που πρέπει να εξεταστούν στο σχέδιο συμφωνίας μεταξύ της Γαλλίας και της Αλγερίας επηρεάζουν το κεκτημένο της ΕΕ, ιδίως τη νομοθεσία της ΕΕ για θέματα οικογενειακού δικαίου. Κατά συνέπεια, τα ζητήματα που καλύπτονται από τις εν λόγω διεθνείς δεσμεύσεις εμπίπτουν στην αποκλειστική εξωτερική αρμοδιότητα της Ένωσης. Τα κράτη μέλη μπορούν να διαπραγματευτούν ή να αναλαμβάνουν τέτοιες δεσμεύσεις μόνον εφόσον έχουν εξουσιοδοτηθεί προς τούτο από την Ένωση σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) σε συνδυασμό με την ουσιαστική νομική βάση του άρθρου 81 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ.
- (9) Λόγω της αρμοδιότητας της ΕΕ στα περισσότερα ζητήματα, η Γαλλία θα πρέπει να υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στην Επιτροπή σχετικά με τη διεξαγωγή των διαπραγματεύσεων. Τόσο η Γαλλία όσο και η Επιτροπή θα ενημερώνουν τακτικά την Ομάδα «Θέματα Αστικού Δικαίου» σχετικά με τις εξελίξεις.
- (10) Δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι η μελλοντική συμφωνία θα επηρεάσει κατ' ανάγκη αρνητικά το κεκτημένο. Ωστόσο, είναι σκόπιμο να προβλεφθούν οδηγίες διαπραγματεύσεως που θα διασφαλίζουν την ελαχιστοποίηση του κινδύνου τέτοιων αρνητικών επιπτώσεων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η Γαλλία εξουσιοδοτείται να διαπραγματευθεί συμφωνία με την Αλγερία για θέματα που άπτονται της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις οικογενειακού δικαίου, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι ακόλουθες διαπραγματευτικές κατευθυντήριες γραμμές:

- θα ενημερώσει την Αλγερία ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συμμετάσχει στις διαπραγματεύσεις ως παρατηρητής και θα ενημερώνεται σχετικά με την πρόοδο και τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται κατά τα διάφορα στάδια των διαπραγματεύσεων·
- θα ενθαρρύνει την Αλγερία να εξετάσει το ενδεχόμενο προσχώρησης στις βασικές συμβάσεις για θέματα οικογενειακού δικαίου που έχουν αναπτυχθεί από τη Συνδιάσκεψη της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, και να προβεί σε σοβαρή ανάλυση των λόγων που την έχουν εμποδίσει, έως τώρα, να προσχωρήσει σε αυτές·
- θα ενημερώσει την Αλγερία ότι, μετά την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων, απαιτείται εξουσιοδότηση από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να επιτραπεί στα μέρη να συνάψουν τη συμφωνία·

- θα ενημερώσει την Αλγερία ότι η εξουσιοδότηση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη σύναψη της συμφωνίας, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, μπορεί να προβλέπει ότι η συμφωνία μπορεί να έχει περιορισμένη χρονική ισχύ (για παράδειγμα, πέντε έτη) και ενδέχεται να χρειαστεί να επανεξεταστεί στη συνέχεια·
- θα προσθέσει διάταξη σύμφωνα με την οποία, οι αποφάσεις που αναγνωρίζονται στη Γαλλία δυνάμει της εν λόγω συμφωνίας δεν μπορούν στη συνέχεια να κυκλοφορήσουν σε άλλα κράτη μέλη·
- θα διασφαλίσει ότι οι διατάξεις σχετικά με το δικαίωμα άρνησης της επίδοσης ή κοινοποίησης πράξεων ευθυγραμμίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 12 παράγραφος 3 του αναδιατυπωμένου κανονισμού για την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων, πράγμα που σημαίνει ότι ο παραλήπτης μπορεί να αρνηθεί την επίδοση ή κοινοποίηση της πράξης είτε κατά τη χρονική στιγμή της επίδοσης ή κοινοποίησης είτε εντός δύο εβδομάδων από τη χρονική στιγμή της επίδοσης ή κοινοποίησης·
- θα ενημερώσει την Αλγερία ότι, ανάλογα με την εξέλιξη των διαπραγματεύσεων, ενδέχεται να χρειαστούν περαιτέρω διαπραγματευτικές οδηγίες σε εύθετο χρόνο.

Άρθρο 2

Οι διαπραγματεύσεις διεξάγονται σε διαβούλευση με την Επιτροπή.

Η Γαλλία υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στην Επιτροπή σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή της παρούσας απόφασης και τη συμβουλευεται τακτικά.

Κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, η Γαλλία της υποβάλλει γραπτή έκθεση σχετικά με τη διεξαγωγή και την έκβαση των διαπραγματεύσεων.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την [...] ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Γαλλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*